

12.55x33.22	1/2	8 עמוד	הארץ - גלריה	06/10/2021	78970172-1
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונות - 80790					

פרפורמנס

רומן רוסי ברחובות של תל אביב

ליזה רוזובסקי

מופע רחוב על מנהיגי הציונות, ביקור של אתגר קרת וארוחות ערב בקוד לבוש מחמיר הם חלק מהמיזם "סנוב תל אביב", שמפעילים שלושה צעירים עולים מרוסיה בניסיון להתחבר לתרבות המקומית. עכשיו הם מסבירים מה מפריע להם בארץ ולמה חבל שאין לנשים יותר הזדמנויות ללכת על עקבים

חנורה גדולה של אנשים עם אוזניות נכנסת לבית קברות טרומפלדור בתל אביב כתשע בערב. כמה עשרות בני אדם מתמקמים בין המצבות, פנסים ערצמתיים מאירים את הקברים של מקס נורדאו ואחד העם. מעליהם צצות בזו אחר זו דמויותיהם של אבות הציונות ומייסדי התרבות העברית – הרצל וטרומפלדור (לבוש מדי צבא עתיקים החושפים חוזה צנום), ביאליק וטשרניחובסקי, דיזנגוף ובן גוריון. האחרון אינו בשר ודם אלא מוקרן על אחת המצבות. היתר הם שחקנים שמנהלים בנייהם שיחה קולחת, אולי קולחת מדי, ברוסית, מכנים איש את רעהו בפטרונים (חיים יסיפוביץ', שאול גוטמנוביץ') משל היו מסורבים באודסה, ובעיקר מתווכחים בקולניות.

זהו תחילתו של "מופע היסטורי אימרסיבי" (בנימוי של סשה קריינדלין), שרץ בשבועות האחרונים ברחובות תל אביב. בפועל ניתן לתאר את ההתרחשות כשיד לוב בין סיור מודרך (בידי המדריך הוותיק בוריס ברסטוביץקי, שגם אחראי לתסריט בשיתוף פעולה עם התיאטרון האמנותי הנייד של מוסקבה) לבין מופע ליצנות – עש הקברות ממשכה החבורה – עש רות צופים חובשי אוזניות, שחקנים, אנשי תאורה ועגלת סאונד בליווי שני מאבטחים – לרחוב בר כוכבא, משם לגן מאיה, לרחוב רבנו תם ולכסוף – לכיכר ביאליק, שם, מול בית העיר, מסתיים המסע בטקס מוזר סביב המזרקה.

האימרסיביות, כלומר עירוב הקהל בהתרחשות, אינה הצד החזק של המופע בשלב זה: השתתפות הצופים מסתכמת בעיקר בהליכה בעקבות המדריך והשחקנים ובהאזנה לדיבוריהם שלעיתים גורשים לברבורים. האינטראקציה בין הקהל והשחקנים, גם אם נוצרת, לא תמיד וורמת. כך, הופתעתי כשבאליק הציע לי להתרענן באמצע צעידה בן מאיר וכיוון עליי שפריצה גם האילתורים של השחקנים לא מוצלחים כולם באותה מידה – למשל, זעקתו של הרצל "הנה גינגיס חאן!" למראה מכונית ובה נהג בעל מראה אסייתי. אבל למרות החריקות האמנריות, החורים בתסריט ומנתייתר קלה של נרטיב ציוני (למשל השבחים שהמדריך חלק לטרומפלדור על כך שדוגמתו עיצבה את הצבא החזק בעולם), היה משהו משובח נפש בצעידה ההמונית הזאת ברחובות תל אביב. "מסיבת אוזניות", אמרה אישה מבוגרת כשחלפנו על פניה בסמטה צרה. תושבי העיר הצעירים הביטו

אתגר קרת. אורח צילום: מגד גחני

מהחלונות על ההמון הרוסי הצבעוני הזה, שנע כמו בתוך חלום משותף, יוצר מיני-פקקים ברחובות הצירים של תל אביב וכמו כובש (או אולי מנכס מחדש) את העיר שהשפה הרוסית נשמעה בה גם לפני מאה שנים.

פורמט הסיום-מופע מיושם ברוסיה ובאירופה בהצלחה ומרענן לראותו גם בישראל. גם הסנגרייה הצוננת שנמזגה בנדיבות למשתיי תפי הסיום העיפיים בתחנה האחרונה סיעה לרושם החיובי. הפרט הזה, כביכול שולי, הוא סימן ההיכר של המיזם השותף להפקת המופע ואחראי לקידומו: "סנוב תל אביב" – גבר ושתי נשים שעלו מרוסיה לפני כשלוש שנים וחשו צורך לקבוע פה סטנדרט חדש של בילוי.

המופע ההיסטורי הוא הספיץ אוף ההמוני ביותר של המיזם עד כה. לפני כן התמקדו השלושה בעיקר בארגון ארוחות ומסיבות אקסלוסיביות, עם קוד לבוש ועם יומרה לעשות את הדברים כמו שצריך. אנטון סזנוב, בן 37, ונטליה פולבאיה, בת 32, שניהם הגיעו ממוסקבה ולשניהם רקע בעסקים, הכירו דרך מכרים משותפים ויחד עם עוד כמה חברים התחילו לארגן ערבי חברה, אוכל ויין בשנה שעברה, כשהמסעדות ומקומות הבילוי היו סגורים. בשלב מוקדם למדי הצטרפה אליהם גם אינסה יורצ'יק, בת 25, עובדת בסלון יופי.

"את האירוע הראשון עשינו על גג מוזנח, אבל עם שולחן, מפה וכלים אמיתיים, לא כוסות פלסטיק כמו שמקובל כאן", מסביר

סזנוב. אני פוגשת את השלושה בחלל בית הכנסת הרוסי Jewish Point בשרונה, שגם אירח מסיבה שלהם. "כולם עם קוד לבוש. היתה לנו ארוחת ערב בלבן, אחר כך בוורה, אחר כך בשחור, וזה תמיד היה קשור לקונספט. לבן – זה שבועות והאוכל היה לבן ברובו. ורוד זה יינות ישראלים ורודים, והסלוגן היה 'La vie en rose', 'החיים בוורה', או לפני הארוחה נתתי דרשה קצרה על חשיבה חיובית, דמיון מודרך ותודעה קונסטית. תמיד הייתי נותן איזו הקדמה על משהו שמעניין אותי. וכך צמח הפורמט הזה – שהוא לא כמו הרצאה שכולם באים אליה, מתיישבים על הכיסא ומקשיבים."

אלא שיש גם מרכיב של גלאם?

"זו יותר גישה הדוניסטית. הדוניזם זה לא רק לזלזל אלא גם הנאה מנשלית למוח. זה כרוך זה בזה. לדסקס נושאים מסוימים על כוס יין. נתנו כיוון מרכזי ואירגנו הכל על בסיסו. בארוחה השחורה כולם היו בשחור וגם האוכל והשתיה היו שחורים: ריזוטו שחור, סלמון..."

קוויאר?

"לא. כי או הכרטיסים לאירועים לא היו עולים 300 שקל אלא 3,000. אבל התמונות באינסטגרם היו יפות ואנשים התחילו לכתוב אותנו 'הסנובים האלה, או החלטנו לאמץ את זה'. אחרי ערבי האוכל באו גם כמה ערבי ספרות – שיחות על ספרים, שוב עם כוס יין ונשנושים, לצלילי מוזיקה. כרטיס הביקור של 'הליין' הזה, שכונה 'רידינג טרמינל', היו צילומי עירום של נשים שפולבאיה העלתה לאינסטגרם בתור קידום. במפגשים עצמם, מסבירים המארגנים, לא נכחו נשים עירומות.

בשלב מסוים התחבר 'המועדון התרבותי-הדוניסטי', כפי שמכונה הפרויקט, עם קרן ג'נסיס, שממומנת על ידי אוליגרכים יהודים-רוסים ועוסקת ב"חיוק המעורבות היהודית ברחבי העיר לם". תחת החסות של ג'נסיס קיבל המיזם תפנית יהודית-חינוכית:

22.18x33.77	2/2	8 עמוד	הארץ - גלריה	06/10/2021	78970173-2
בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינון - 80790					

מימין: אינסה יורצ'יק, נטליה פולבאיה ואנטון סזנוב בבית הקברות טוומפלדוו. מנת יתר של נרטיב ציוני צילום: מוטי מילרוד

בתחום החברתי, אומר סזנוב, שבעבר עסק בהשכרת יאכטות. שם היו בסביבה שלי גם מיליונרים וגם אנשי תרבות, אנשים מתחום האופנה, וכאן אתה מגיע ו... אין סביבך כלום. או המוח מתחיל להתכווץ. הפרויקט הזה חשוב עבורי. כינתיים אנחנו נפגשים בעיקר עם אנשי תרבות דוברי רוסית, אבל כשאנחנו פוגשים קלאסיקונים חיים כמו אתגר קרת, אני מרגיש שאני גדל בעצמי. זה חשוב לי.

כל גל והקרנה שלו

העטיפה הנוצצת של הפרויקט אינה מונעת אכזבות. השלישייה כבר נאלצה להוריד מהרשת סרטון קידום מיני מדי (פולבאיה נראיתה שם עם מחשוף עמוק במיוחד שא- ליו סזנוב תחב את ידו) בעקבות התנגדות הספונסרים והשותפים. "אנחנו פשוט עפים על עצמנו, ולהפוך לפרויקט שמארגן הרצאות זה כן, אבל גם לא", מנסה סזנוב להסביר את האמביוולנטיות.

אחרי ההתלהבות הראשונית של הקהילה הרוסית התל אביבית מהמראה היוקרתי ומדימוי "האנשים היפים" שדבק בחבורה, המציאות טופחת על פניהם גם מבחינה כספית. "אני לא מתפרנס", מליץ סזנוב. "והבעיה העיקרית שלי עכשיו בחיים – כי הפרויקט הזה דורש התעסקות פול טיים, ועכשיו יש גם את מופע הרחוב, שזה פרויקט גדול ותובעני מאוד מבחינת השיוק וההפקה, ואנחנו מפסידים כסף בכל פעם שלא מורכבים מספיק כרטיסים". גם התגובה של קהל היעד אינה תמיד לשיבועת רצונם שם המארגנים. "בעיה גדולה שלנו בסנוב עכשיו זה שאנשים באים לאירועים שלנו, והיו לנו כמה אירועים לא מוצלחים במיוחד, ואומרים: 'טוב, בואו תשעשעו אותנו'. אבל זה מועדון. ההנאה שלך במסיבה היא פונקציה של הגישה שלך ושל מה שאתה עושה".

כעת מודים אנשי סנוב בכנות שהם מתחילים להחלטה בנוגע למי מוזן חדש ועתיד הפרויקט לוט בערפל. ייתכן שימשיכו להמציא את עצמם ואולי גל המסיבות היוקרתיות והמפגשים ההדוניים-טיים ישכך. כפי שאמרה לי אמר-גנית ומפיקת אירועי תרבות ותיקה ומנוסה שהגיעה לישראל מרוסיה כמה שנים לפני אנשי סנוב: "כל גל חדש בא ומרים כאן איוו קרחנה. אחר כך זה נרגע וואו מגיע גל חדש".

ובמובן הזה יש מקום לאופטימיות, אומרים אנשי סנוב, כי קהל היעד שלהם רק ילך ויגדל. "150 אלף איש הגיעו בחמש השנים האחרונות. זה מספיק לנו", אומר סזנוב. הסטטיסטיקה הרשית של עלייה ממדינות בריה"מ לשעבר מצביעה אמנם על מחצית מזה, אבל המספר עדיין מרשים. יורצ'יק מסכמת: "זהם ממששים להגיע ויגיעו רק יותר, כי ברוסיה הכל הולך ונאטם".

"המעבר לנושאים של תרבות יהודית היה הגיוני מבחינתנו. כשעשינו הקרנה של הסרט 'הדקדוק הפנימי' כולם יצאו מתלהבים כי וואלה, מסתבר שבישראל יש קולנוע"

לסדנאות, לימי עיון וכנסים, נוסעים לחו"ל. פה התחרות מצומצמת: 'היא לא תבוא אליי עכשיו או תבוא בפעם הבאה'. או המצב הוא עגום. "גם בתחום השיעור? 'ממש', וועקת פולבאיה. 'היה לי ניסיון מאוד רע'. טוב, אני מניחה שגם במוסקבה אפשר ליפול על ספר לא מוצלח.

"במוסקבה זה לא קרה לי אף פעם", אומרת פולבאיה ויורצ'יק ממשיכה: "ברוסיה אין דבר כזה להפסיק ללמוד. את מקבלת מקצוע וממשיכה להתקדם, בכל תחום. ופה – סיימת קורס וזהו. "אתה מגיע ממוסקבה, וכאן זה כפר: וזהמה, סירחון", מספר סזנוב על ניסיון ההגירה הראשון שלו, עוד ב-2016, שלאחריו הוא ומשפחתו חזרו לרוסיה וחיו תקר פה בין מדינות. "כולם לובשים סחבות וכפכפים. גרנו בהתחלה ביפו. אי אפשר לעבור שם עם עגלה, כולם חונים על מדרכות. זה סטרוס תמיד, יומיומי. במשך חצי שנה ממש סבלנו". אחרי הפסקה שלקחו מישראל, החליטו סזנוב ואשתו דאו בכל זאת לחזור לכאן. "הילד שלי היה אמור להתחיל גן וראיתי איך המוח של אנשים ברור סיה הופך לגבינה מותכת מבלי שהם שמים לב לזה. הפוטיניזם חודר לראש פאילו אם אתה לא בעדו. זה כמו שהיה כשהייתי קטן. היית הולך ברחוב והיו שואלים אותך: 'אתה ראפר או מטאליסט?' ומעיפים לך כומבה. פשוט אין אופציות אחרות. אתה או בעד או נגד, וכולם במלחמה הזאת".

"אחת הבעיות במעבר היא הדאון-שיפטינג שאתה חווה

"ברוסיה, לא משנה כמה המסעדה שתבוא אליה וזלה, תמיד יהיו שם נשים על עקבים וגברים בטוקסי-דו. כאן – לא משנה כמה המסעדה יקרה, תמיד יימצאו סועדים בכפכפים". אבל מה כל כך טוב בעקבים? אני שואלת בתור אישה בכפכפים. "אין שום בעיה. אבל לפעמים בא לך בכל זאת שיהיה יקר ועשיר". שסביבך יהיו אנשים יפים, להר-גיש מלכה", אומרת יורצ'יק. בשלב הזה סזנוב קוטע אותה ואומר שלא נכון יהיה לומר שהצורך הזה הוא שעמד בבסיס הפרויקט. "כשנה-שנה וחצי הראשונות אחרי המעבר לכאן הייתי באופוריה", אומרת פולבאיה,

והצלצולים) וברמת השירות והחיים שאליה הורגלו ברוסיה בשנים האחרונות. "התרגלנו לשירות הטוב ביותר בעולם", אומרת פולבאיה, שגדלה בעיר הקטנה אוסורייסק במזרח הרחוק של רוסיה, אבל בשנים האחרונות לפני ההגירה גרה עם משפחתה במוסקבה. "נכון, יש פה חופש, יחס קל לחיים, אין גבולות – כל זה נהדר", מצטרפת יורצ'יק. היחידה מבין השלושה שגרה כל חייה הרחק ממוסקבה הכירה, בעיר ולדיוסטוק, גם היא במזרח הרחוק. "זוהי הבדל ענק בהשוואה לרוסיה. אבל אם מסתכלים על הצד החומרי, אם את קונה פיל באמצע הלילה בוולדיוסטוק, יביאו לך

המועדון החל לארח אנשי תרבות ישראלים (עד כה אתגר קרת ורר עי חן) ולהרים מסיבות במוזיאון העם היהודי "אנו" (לשעבר בית התפוצות). גם מופע הרחוב האימי-רסיבי, שאמנם ממומן על ידי חברת ההפקות של הבמאי קריינדלין, הוא צעד בכיוון הזה: קירוב בין אנשי גל העלייה האחד-רון, וגם אלה שלפניו, לבין התרבות הישראלית-יהודית.

אני מקמץ אגרופים

"המעבר לנושאים של תרבות יהודית היה הגיוני מבחינתנו", אומר סזנוב, "כי אנחנו בישראל ולמה שלא נלמד קצת על תרבות יהודית. מה גם שהעלייה החדשה, אין לה

המופע Tel Aviv Street show בגן מאיר בעיר. סטנדרט חדש של בילוי צילום: ישעיה פינגברג

אותו עד הבית בתוך רבע שעה". פולבאיה וסזנוב מסכימים איתה. "אותו הדבר בתחום הר-פואה", הם אומרים. "הרפואה עצמה כאן טובה, אבל השיטה שבה את לא יכולה לקבוע תור לרופא במשך חודש או חודשיים... ברור סיה אין בעיות כאלה. אם את רוצה פא ציבורי זמין, את נרשמת לרופא פרטי במחיר סביר. כי יש תחרות, יש המון חברות. ופה – סוציאליזם". "כאן אוהבים לומר שאנחנו מתגעגעות לעקבים", אומרת יורצ'יק כשאני שואלת מתוך איוו צורך צמח הפרויקט הסנובי.

ההסתכלתי על הכל בעיניים מאוהבות ובעיקר התאהבתי באנשים – הם פתוחים יותר, פשוטים יותר מאשר במוסקבה. עכשיו העיניים התחילו כבר להיפקח. התחלתי להבחין בחסרונות ויותר ויותר לחשוב מה לעשות הלאה: לטוס בחזרה, להישאר או להמשיך לארץ שלישיית". "אין כאן תעשיית יופי", מוסיף פה יורצ'יק, וזה השלב שבו אני מקמץ אגרופים כדי שלא יראו את ציפורני גטולות המניקה. "ברוסיה, ככל עיר ממוצעת יש תחרות ענקית בין האמנים בתעשייה. הם כל הזמן הולכים

מושג מי זה רועי חן, מי זה אתגר קרת. כשעשינו הקרנה של 'הדקדוק הפנימי' (של ניר בגרמן, על פי 'ספר הדקדוק הפנימי' מאת דוד גרוסמן) – לאף אחד גם לא היה מושג, אבל כולם יצאו מתלהבים, כי וואלה, מסתבר שבישראל יש קולנוע. וזה הפך למעין משימה שלנו". למרות משימתו החדשה, "סנוב תל אביב" הוא קודם כל תגובה למחסור שחשו חלק מהעורלים החדשים ובראש וראשונה המארגנים עצמם. מחסור בחיי חברה, בקשרים חברתיים ובתעסוקה, אבל גם בסטייל רוסי עדי-י (כולל הברק, הרעש